

การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม “การเลี้ยงสัตว์ปีกในท้องถิ่น” บูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อมุ่งเน้นสมรรถนะอาชีพ น้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาสู่การปฏิบัติ สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

The Development of Selective Course on Raising Local Poultry Integrated the Philosophy of Sufficiency Economy to Enhance Occupation Competency Implementing the Royal Educational Policies into Practice for Matthayomsuksa 2 Students

สมหมาย ขาวผิง¹

Sommai Kaopiew^{1*}

ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนปาดัววิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

*Senior Professional Level Teachers Patiwittaya School The Secondary Educational Service Area Office Si Sa Ket Yasothon

*Corresponding author. Email address: sommai7113@gmail.com

Received: June 18, 2025 Revised: August 2, 2025 Accepted: August 29, 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม “การเลี้ยงสัตว์ปีกในท้องถิ่น” บูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อมุ่งเน้นสมรรถนะอาชีพ น้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาสู่การปฏิบัติ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ โรงเรียนปาดัววิทยา 2) หาประสิทธิภาพของหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม ตามเกณฑ์ 80/80 3) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน และ 4) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนหลังจากการเรียนหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม “การเลี้ยงสัตว์ปีกในท้องถิ่น” บูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อมุ่งเน้นสมรรถนะอาชีพ น้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาสู่การปฏิบัติ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้รูปแบบวิจัยและพัฒนา (Research and Development) 4 ระยะ 1) การวิจัย (Research : R₁) 2) การพัฒนา (Development : D₁) 3) การวิจัย (Research : R₂) 4) การพัฒนา (Development : D₂) กลุ่มตัวอย่างนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 โรงเรียนปาดัววิทยา ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 27 คน เป็นเวลา 40 ชั่วโมง กลุ่มตัวอย่างได้มาจากวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม “การเลี้ยงสัตว์ปีกในท้องถิ่น” สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เครื่องมือวิจัยได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบประเมินสมรรถนะอาชีพ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test แบบ Dependent และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วย ความสำคัญและความจำเป็นของการพัฒนาหลักสูตร หลักการ จุดหมายของรายวิชา คำอธิบายรายวิชา ผลการเรียนรู้ โครงสร้างรายวิชา แนวทางการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ แนวทางการวัดและประเมินผล และแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 10 แผนการเรียนรู้ หลักสูตรได้รับการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมที่พัฒนาขึ้น มีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.62/85.31 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 3) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของนักเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 4) นักเรียนมีความพึงพอใจหลังจากการใช้หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สมรรถนะอาชีพ

Abstract

The purposes of this research were: 1) to develop a selective course on raising local poultry for Matthayomsuksa 2 students involving learning outcomes of Patiwittaya School, 2) to examine efficiency of the curriculum based on the 80/80 criterion, 3) to compare students' learning achievements before and after learning, and 4) to study satisfaction after using the selective course curriculum on raising local poultry for Matthayomsuksa 2 students. The study employed Research and Development (R&D) methodology consisting of four phases: 1) Research (R₁), 2) Development (D₁), 3) Research (R₂), and 4) Development (D₂). The sample consisted of 27 students from Matthayomsuksa 2 students involving learning outcomes of Patiwittaya School using 40 periods in the second semester of academic year 2024, selected through cluster random sampling. The research instruments were the selective course on raising local poultry for Matthayomsuksa 2 students, learning management plans, questionnaires, interview form, focus group guideline, achievement test and career competency test. The data were analyzed using percentage, mean, standard deviation, t-test dependent and content analysis.

The research results were as follows: 1) The developed selective course consisted of rationale, principle, objectives, course description, learning outcomes, course structure, learning activities, learning materials and resources, measurement and evaluation, and 10 lesson plans. The curriculum was appropriate at highest level according to the experts' assessment. 2) The developed course curriculum had an efficiency of 85.62/85.31. 3) Students' achievement after learning was significantly higher than before with significant at the .05 level. 4) Students' satisfaction was at the highest level.

Keywords: Development of Selective Course, Learning Achievement, Occupation Competency

บทนำ

แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579 กำหนดเป้าหมายด้านผู้เรียน (Learner Aspirations) โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (3Rs 8Cs) ประกอบด้วย ทักษะและคุณลักษณะต่อไปนี้ 3Rs ได้แก่ การอ่านออก (Reading) การเขียนได้ (Writing) และการคิดเลขเป็น (Arithmetic) 8Cs ได้แก่ ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และทักษะในการแก้ปัญหา (Critical Thinking and Problem Solving) ทักษะด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creativity and Innovation) ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์ (Cross-cultural Understanding) ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ (Collaboration, Teamwork and Leadership) ทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศ และการรู้เท่าทันสื่อ (Communications, Information and Media Literacy) ทักษะด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Computing and ICT Literacy) (เรวดี เพ็ญศรี, 2565) ทักษะอาชีพ และทักษะการเรียนรู้ (Career and Learning Skills) และความมีเมตตา กรุณา มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม (Compassion) (สำนักงานเลขาธิการการศึกษา, 2560, หน้า 16)

แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน (พ.ศ.2566-2570) ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้เกี่ยวกับงานอาชีพ มาประยุกต์ใช้ในการดำรงชีพ ครอบครัว และอาชีพ มีความคิดสร้างสรรค์ มีเจตคติ ทศนคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพ มีความรับผิดชอบและมีค่านิยมอันพึงประสงค์ สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (ณัฐชัลย์ กงเพชร, 2565) โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้และสมรรถนะที่จำเป็น มีความสุข และมีเป้าหมาย ได้รับการพัฒนาอย่างมีคุณภาพ เพื่อพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ และสถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนให้มีการจัดการศึกษาเพื่อเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2565, หน้า 25)

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ได้พระราชทานหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อให้พสกนิกรชาวไทยได้เข้าถึงทางสายกลางของชีวิตและเพื่อคงไว้ซึ่งทฤษฎีของการพัฒนาอย่างยั่งยืน (อานวย เภาตระกูล, 2555) ทฤษฎีนี้เป็นพื้นฐานของการดำรงชีวิตซึ่งอยู่ระหว่างสังคมระดับท้องถิ่นตลอดจนถึงระดับสากล จุดเด่นของแนวปรัชญานี้คือ แนวทางที่สมดุล และก้าวสู่ความเป็นสากลได้ โดยปราศจากการต่อต้านกระแสโลกาภิวัตน์ และการอยู่ร่วมกันของคนในสังคม โดยใช้หลักความพอเพียง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีการอยู่ร่วมกันในสังคมที่ดีพอสมควรต่อการกระทบจากปัจจัยอันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายใน และภายนอก ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำหลักวิชาการ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน ขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับ ให้มีสำนึกคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม ได้อย่างทัน่วงที (สิริ ชัยลิมปมนตรี, 2561, หน้า 19)

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นหลักปรัชญาที่ชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ชุมชน และรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลางโดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจ เพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีการอยู่ร่วมกันในสังคมที่ดี หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีหลักพิจารณา ประกอบด้วย 2 เงื่อนไข 3 หลักการ 4 มิติ ดังนี้

- 1) 2 เงื่อนไข ประกอบด้วย เงื่อนไขความรู้ เงื่อนไขคุณธรรม 2) 3 หลักการ ประกอบด้วย หลักการความพอประมาณ หลักการความมีเหตุผล หลักการการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี และ 3) 4 มิติ ประกอบด้วย มิติวัตถุ มิติสังคม มิติวัฒนธรรม มิติสิ่งแวดล้อม (อานวย เภาตระกูล, 2555, หน้า 306)

พระบรมราโชบายด้านการศึกษาพระบรมราโชบายด้านการศึกษาในพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว ที่ทรงพระราชทานแนวทาง ในด้านการศึกษาต้องมุ่งสร้างพื้นฐานให้แก่ผู้เรียน 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง ประกอบด้วย ความรู้ความเข้าใจต่อชาติบ้านเมือง ยึดมั่นในศาสนา มั่นคงในสถาบันพระมหากษัตริย์ มีความเอื้ออาทรต่อครอบครัวและชุมชนของตน 2) มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง - มีคุณธรรม ประกอบด้วย รู้จักแยกแยะสิ่งที่ดี - ชอบ / ชั่ว - ดี ปฏิบัติแต่สิ่งที่ดี ชอบ สิ่งที่ดีงาม ปฏิเสธสิ่งที่ไม่ดี สิ่งชั่ว ช่วยกันสร้างคนดี ให้แก่บ้านเมือง 3) มีงานทำ - มีอาชีพ ประกอบด้วย การเลี้ยงดูลูกหลานในครอบครัว หรือการฝึกฝนอบรมในสถานศึกษาต้องมุ่งให้เด็กและเยาวชน รักงาน สู้งาน ทำผลงานสำเร็จ การฝึกฝนอบรมทั้งในหลักสูตร และนอกหลักสูตรต้องมุ่งจุดหมายให้ผู้เรียนทำงานเป็นและมีงานทำในที่สุด ต้องสนับสนุนผู้สำเร็จหลักสูตรมีอาชีพ มีงานทำ จนสามารถเลี้ยงตนเองและครอบครัว และ 4) เป็นพลเมืองดี ประกอบด้วย การเป็นพลเมืองดี เป็นหน้าที่ของทุกคน ครอบครัว - สถานศึกษาและสถานประกอบการต้องส่งเสริมให้ทุกคนมีโอกาสทำหน้าที่ เป็นพลเมืองดี การเป็นพลเมืองดี คือ “เห็นอะไรที่จะทำเพื่อบ้านเมืองได้ก็ต้องทำ” เช่น งานอาสาสมัครงานบำเพ็ญประโยชน์ งานสาธารณกุศลให้ด้วยความมีน้ำใจ และความเอื้ออาทร (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2568, หน้า 6)

โรงเรียนปาดังวิฑูรย์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ได้สนองนโยบายการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามนโยบายกระทรวงศึกษาธิการ ที่มุ่งพัฒนาสถานศึกษาทุกแห่งให้สามารถจัดการกระบวนการเรียนการสอนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเพื่อให้การพัฒนาเป็นไปอย่างมีคุณภาพอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน (ศราวุฒิ สมทรง, 2563) จึงมีการพัฒนา “สถานศึกษาพอเพียง” ให้เป็น “ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา” และโรงเรียนปาดังวิฑูรย์ ได้ผ่านการประเมินเป็น “ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา ปีการศึกษา 2563” จากกระทรวงศึกษาธิการ นอกจากนั้นโรงเรียนปาดังวิฑูรย์ ได้กำหนดเอกลักษณ์โรงเรียน คือ “สืบสานวัฒนธรรม น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” (โรงเรียนปาดังวิฑูรย์, 2566, หน้า 7)

จากความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาและพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม “การเลี้ยงสัตว์ปีกในท้องถิ่น” บูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อมุ่งเน้นสมรรถนะอาชีพ น้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาสู่การปฏิบัติ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ประเภทรายวิชาเพิ่มเติม ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ โรงเรียนป่าต๋าววิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร เพื่อใช้เป็นหลักสูตรสถานศึกษา มุ่งหวังให้ผู้เรียน มีความเข้าใจ มีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะกระบวนการทำงาน การจัดการแก้ปัญหา การทำงานร่วมกัน มีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมอันพึงประสงค์ มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ สามารถนำความรู้ไปใช้ในการประกอบอาชีพได้อย่างเหมาะสม มีพื้นฐานที่จำเป็น ในการประกอบอาชีพที่สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น (รัชนิกรณ์ ธนะไชย, 2556) อนุรักษ์ภูมิปัญญาและทรัพยากรธรรมชาติที่มี ในท้องถิ่นอย่างสมดุลยั่งยืน ให้คงอยู่คู่กับชุมชนและสังคม มีความขยัน ซื่อสัตย์ อดทน มีความรับผิดชอบ เน้นการปฏิบัติจริง เพื่อให้เกิดทักษะและความชำนาญในด้านวิชาการและวิชาชีพ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีความรู้และทักษะใน ด้านงานอาชีพ การดำรงชีวิตในสังคมอย่างมีความสุขต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม “การเลี้ยงสัตว์ปีกในท้องถิ่น” บูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อ มุ่งเน้นสมรรถนะอาชีพ น้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาสู่การปฏิบัติ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มสาระ การเรียนรู้การงานอาชีพ โรงเรียนป่าต๋าววิทยา
2. เพื่อหาประสิทธิภาพของหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม “การเลี้ยงสัตว์ปีกในท้องถิ่น” บูรณาการปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง เพื่อมุ่งเน้นสมรรถนะอาชีพ น้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาสู่การปฏิบัติ สำหรับนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 2 ตามเกณฑ์ 80/80
3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียน โดยใช้หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม “การเลี้ยงสัตว์ปีกในท้องถิ่น” บูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อมุ่งเน้นสมรรถนะ อาชีพ น้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาสู่การปฏิบัติ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนหลังจากการเรียนหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม “การเลี้ยงสัตว์ปีกในท้องถิ่น” บูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อมุ่งเน้นสมรรถนะอาชีพ น้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาสู่การปฏิบัติ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรต้น (Independent Variable) ได้แก่ หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม “การเลี้ยงสัตว์ปีกในท้องถิ่น” บูรณาการ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อมุ่งเน้นสมรรถนะอาชีพ น้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาสู่การปฏิบัติ สำหรับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ โรงเรียนป่าต๋าววิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร
2. ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่ ประสิทธิภาพของหลักสูตร ประกอบด้วย
 - 2.1 ประสิทธิภาพของหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม “การเลี้ยงสัตว์ปีกในท้องถิ่น” บูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง เพื่อมุ่งเน้นสมรรถนะอาชีพ น้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาสู่การปฏิบัติ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
 - 2.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - 2.3 สมรรถนะอาชีพ
 - 2.4 ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม “การเลี้ยงสัตว์ปีกในท้องถิ่น” บูรณาการ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อมุ่งเน้นสมรรถนะอาชีพ น้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาสู่การปฏิบัติ สำหรับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยและพัฒนาหลักสูตรการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม “การเลี้ยงสัตว์ปีกในท้องถิ่น” บูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อมุ่งเน้นสมรรถนะอาชีพ น้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาสู่การปฏิบัติ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ใช้รูปแบบกระบวนการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) แผนการวิจัยแบบกลุ่มตัวอย่างเดียวทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน (One Group Pretest-Posttest Design) ทดลองใช้หลักสูตรในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 สัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง จำนวน 20 สัปดาห์ รวมระยะเวลาทั้งหมด 40 ชั่วโมง มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิต (รวมทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน) ซึ่งกลุ่มตัวอย่างได้มาจากวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) มี 4 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 การวิจัย (Research : R_1) เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน (Analysis : A) การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน สำหรับการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนา (Development : D_1) เป็นการออกแบบและพัฒนา (Design and Development : D & D) การพัฒนาและหาประสิทธิภาพของหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม ขั้นตอนที่ 3 การวิจัย (Research : R_2) เป็นการนำไปใช้ (Implementation : I) การทดลองใช้หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม ขั้นตอนที่ 4 การพัฒนา (Development : D_2) เป็นการประเมินผล (Evaluation : E) การประเมินและปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนป่าติ้ววิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร จำนวน 4 ห้องเรียน จำนวนนักเรียนทั้งหมด 109 คน ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองใช้หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม “การเลี้ยงสัตว์ปีกในท้องถิ่น” บูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อมุ่งเน้นสมรรถนะอาชีพ น้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาสู่การปฏิบัติ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 จำนวน 27 คน โดยทดลองใช้หลักสูตรในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 ซึ่งกลุ่มตัวอย่างได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1.1 แบบสอบถาม (Questionnaire)

แบบสอบถามความต้องการของนักเรียน จำนวน 1 ฉบับ จำนวน 10 ข้อ โดยพบว่าข้อคำถามในแบบสอบถามมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ได้เท่ากับ 1.00 แสดงว่าข้อคำถามในแบบสอบถามมีความเหมาะสม

1.2 แบบสัมภาษณ์ (Interview Form)

แบบสัมภาษณ์ เป็นแบบสัมภาษณ์ชนิดมีโครงสร้าง จำนวน 1 ฉบับ จำนวน 12 ข้อ โดยพบว่ามีข้อคำถามในแบบสัมภาษณ์มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ได้เท่ากับ 0.67 แสดงว่าข้อคำถามในแบบสัมภาษณ์มีความเหมาะสม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

2.1 หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม “การเลี้ยงสัตว์ปีกในท้องถิ่น” บูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อมุ่งเน้นสมรรถนะอาชีพ น้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาสู่การปฏิบัติ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

2.2 เอกสารประกอบหลักสูตร ได้แก่ คู่มือการใช้หลักสูตร และแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 10 แผนการเรียนรู้

2.3 ใบความรู้ ใบงาน และใบกิจกรรมประกอบการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้

3. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินประสิทธิภาพ

3.1 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ การให้คะแนนเป็น 0 และ 1 โดยพบว่าแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่

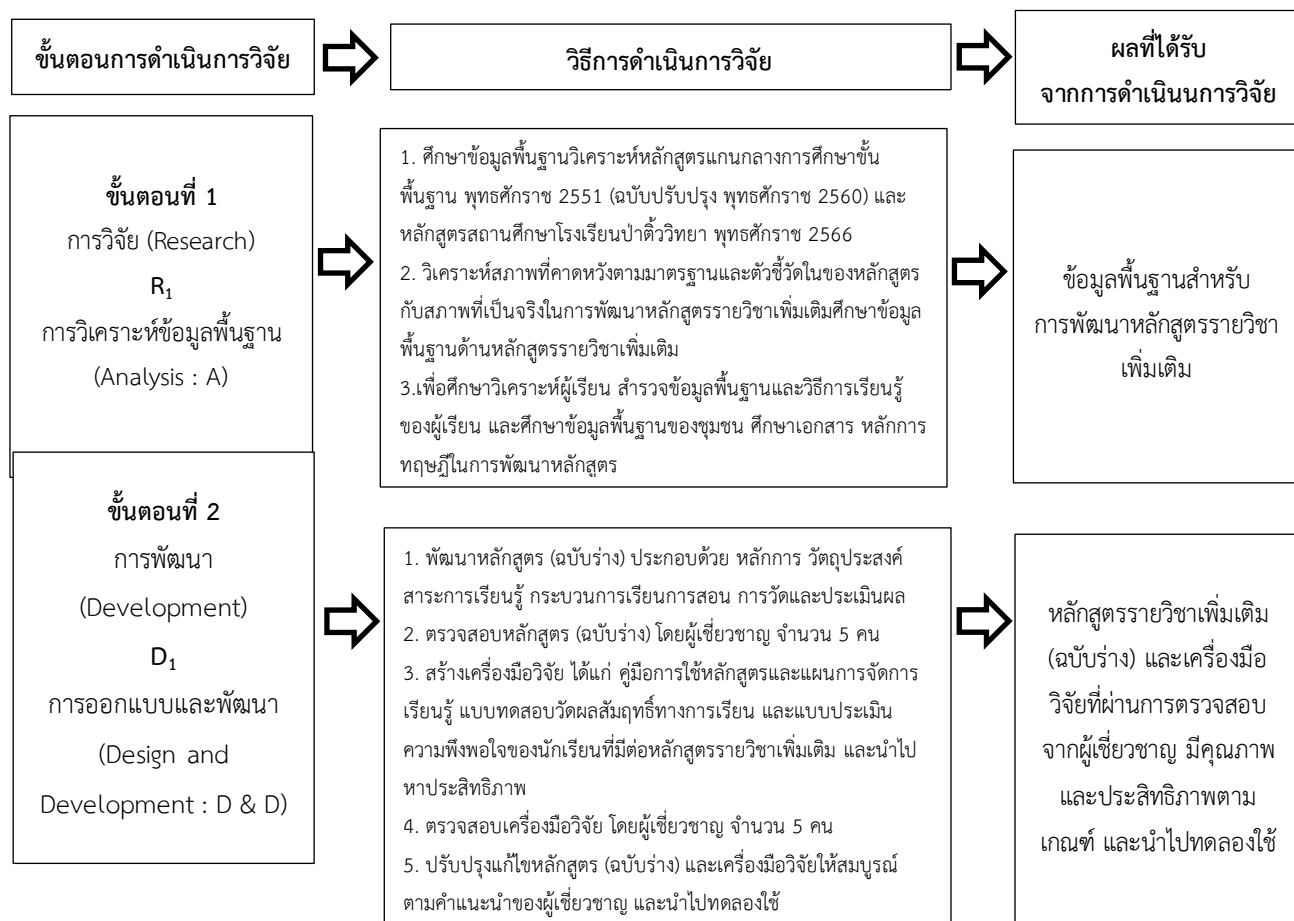
0.80-1.00 มีค่าความยากง่าย (p) ตั้งแต่ 0.43-0.80 มีค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.20-0.65 และมีค่าความเชื่อมั่นแบบทดสอบ โดยใช้สูตร KR-20 ของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson) เท่ากับ 0.86

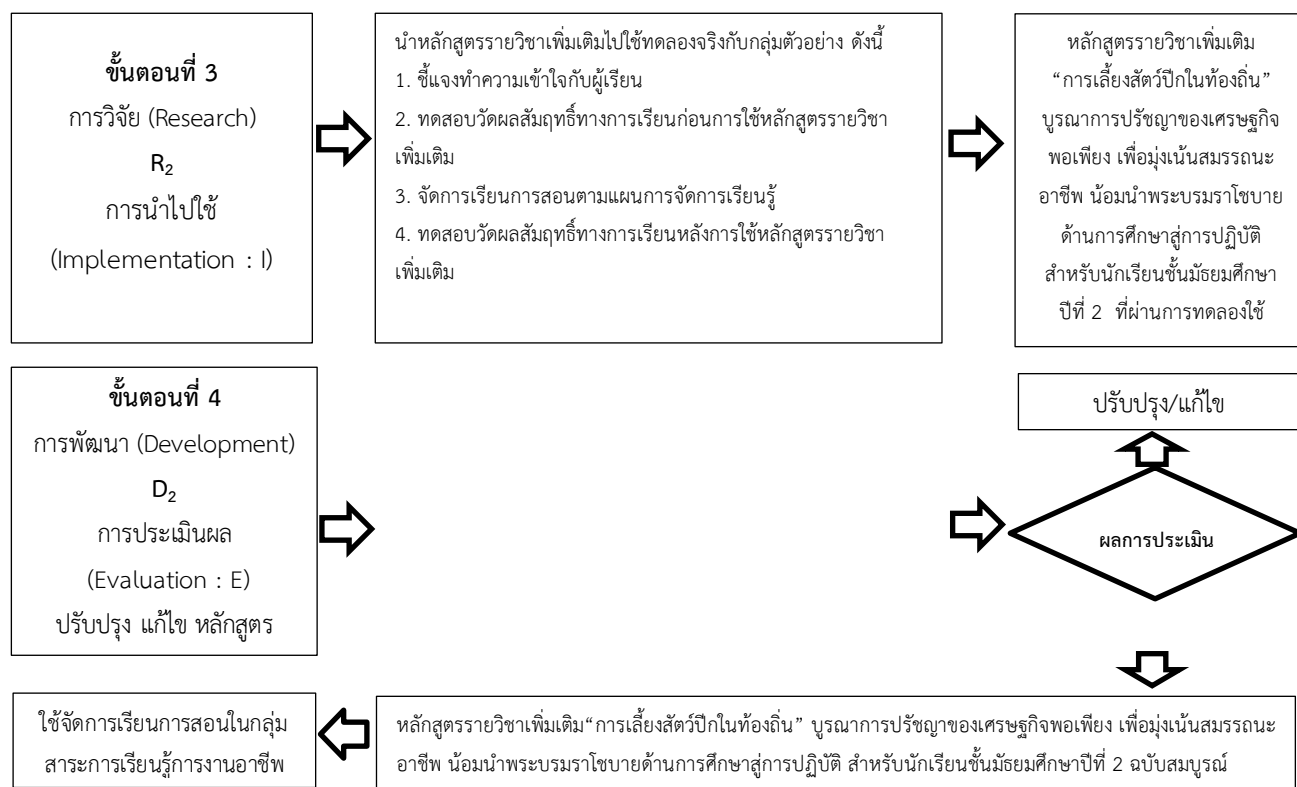
3.2 แบบประเมินสมรรถนะอาชีพ โดยใช้แบบประเมินจากครูผู้สอนในการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนขณะปฏิบัติงานหรือปฏิบัติกิจกรรมการเลี้ยงสัตว์ปีก ตามรายการประเมินและให้คะแนน (Scoring Rubrics) เป็น 5 ระดับ โดยแบบประเมินสมรรถนะอาชีพมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ได้เท่ากับ 1.00 แสดงว่าแบบประเมินสมรรถนะอาชีพมีความเหมาะสม

3.3 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน โดยใช้แบบสอบถามแบบมาตรวัด 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ท (Likert Scale) โดยแบ่งเป็น 3 ด้านได้แก่ ด้านเนื้อหา ด้านการเรียนการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผล จากนั้นนำแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบ พบว่ามีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.67-1.00 แสดงว่าแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนมีความเหมาะสม

3.4 แบบประเมินค่าความสอดคล้อง (Index of item Objective Congruence: IOC) สำหรับผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ที่มีความเชี่ยวชาญด้านการพัฒนาหลักสูตร การวิจัย การสัตวแพทย์ การผลิตสัตว์ และการงานอาชีพ เพื่อหาความเที่ยงตรงสอดคล้องของแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบประเมิน แบบทดสอบที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาวิจัย

3.5 แบบประเมินค่าความเหมาะสมของหลักสูตร และความเหมาะสมของเอกสารประกอบหลักสูตร ได้แก่ คู่มือการใช้หลักสูตร และแผนการจัดการเรียนรู้ แบบประเมินค่าความเหมาะสมของหลักสูตร และความเหมาะสมของเอกสารประกอบหลักสูตร มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.80-1.00 แสดงว่าแบบประเมินมีความเหมาะสม

ภาพที่ 1 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนที่ 1 วิจัย (Research): การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร วิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) และหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนป่าติ้ววิทยา พ.ศ. 2566 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ

2. ศึกษาความต้องการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ตลอดจนผู้ปกครองนักเรียน ปรากฏชุมชน ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ทรงคุณวุฒิ โดยใช้แบบสัมภาษณ์

3. ศึกษาแนวทางเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม จากผู้บริหารสถานศึกษา คณะครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนป่าติ้ววิทยา และสถานศึกษาคู่พัฒนาหลักสูตรเชื่อมโยง ผู้ปกครองนักเรียน ปรากฏชุมชน ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ทรงคุณวุฒิ โดยใช้แบบสอบถาม

ขั้นตอนที่ 2 พัฒนา (Development): การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสังเคราะห์ในขั้นตอนที่ 1 คือ ข้อมูลพื้นฐานมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมประกอบด้วย

1. การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม ประกอบด้วย 1) ความสำคัญและความจำเป็นของการพัฒนาหลักสูตร 2) หลักการ 3) จุดหมายของรายวิชา 4) คำอธิบายรายวิชา 5) ผลการเรียนรู้ 6) โครงสร้างรายวิชา 7) แนวทางการจัดการเรียนรู้ 8) สื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ 9) แนวทางการวัดและประเมินผล และ 10) เอกสารประกอบหลักสูตร ได้แก่ คู่มือการใช้หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม และแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 10 แผนการเรียนรู้

2. การตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน โดยตรวจสอบด้านความเหมาะสม และความสอดคล้องขององค์ประกอบของโครงสร้างหลักสูตร

3. ปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม โดยนำผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้หลักสูตรมีความเหมาะสมที่จะนำไปทดลองใช้

ขั้นตอนที่ 3 วิจัย (Research): การทดลองใช้หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม

ผู้วิจัยได้ทดลองใช้หลักสูตรกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 โรงเรียนป่าต๋ววิทยา จำนวน 27 คน ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 สัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง จำนวน 20 สัปดาห์ รวมระยะเวลา 40 ชั่วโมง

ขั้นตอนที่ 4 พัฒนา (Development): การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม

ผู้วิจัยได้ดำเนินการประเมินหลังการใช้หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม ดังนี้

1. ประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และสมรรถนะอาชีพของนักเรียนระหว่างเรียน และหลังเรียนด้วยหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม
2. ประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยหลักสูตรหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม “การเลี้ยงสัตว์ปีกในท้องถิ่น” บูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อมุ่งเน้นสมรรถนะอาชีพ น้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาสู่การปฏิบัติ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)
2. ข้อมูลเชิงปริมาณใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูล สถิติการทดลองที่ใช้ ประกอบด้วย ค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการทดสอบสมมติฐานโดยการทดสอบค่าที (t-test) แบบกลุ่มไม่เป็นอิสระต่อกัน (Dependent Samples)

ผลการวิจัย

1. การประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม “การเลี้ยงสัตว์ปีกในท้องถิ่น” บูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อมุ่งเน้นสมรรถนะอาชีพ น้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาสู่การปฏิบัติ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 แสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงผลการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม

ข้อที่	รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	ความสำคัญและความจำเป็นของการพัฒนาหลักสูตร	5.00	0.00	มากที่สุด
2	หลักการ	5.00	0.00	มากที่สุด
3	จุดหมายของรายวิชา	4.80	0.45	มากที่สุด
4	โครงสร้างรายวิชา	4.80	0.45	มากที่สุด
5	คำอธิบายรายวิชา	5.00	0.00	มากที่สุด
6	ผลการเรียนรู้	5.00	0.00	มากที่สุด
7	แนวทางการจัดการเรียนรู้	5.00	0.00	มากที่สุด
8	สื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้	5.00	0.00	มากที่สุด
9	แนวทางการวัดและประเมินผล	5.00	0.00	มากที่สุด
รวม		4.96	0.10	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่าการประเมินความเหมาะสมของร่างหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม “การเลี้ยงสัตว์ปีกในท้องถิ่น” บัณฑิตการปริญญารองของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อมุ่งเน้นสมรรถนะอาชีพ น้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาสู่การปฏิบัติ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จากผู้เชี่ยวชาญ พบว่ามีค่าเฉลี่ยรวมทุกรายการในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.96$, S.D.= 0.10)

2. การหาประสิทธิภาพของหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม “การเลี้ยงสัตว์ปีกในท้องถิ่น” บัณฑิตการปริญญารองของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อมุ่งเน้นสมรรถนะอาชีพ น้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาสู่การปฏิบัติ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 แสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงผลการหาประสิทธิภาพของหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม

หน่วยที่	จำนวน นักเรียน (คน)	คะแนน ระหว่างการใช้หลักสูตร				คะแนนจากการทดสอบ หลังการใช้หลักสูตร		
		คะแนน เต็ม (40)	คะแนนที่ ได้	$\bar{X}$	E_1	คะแนน เต็ม (10)	$\bar{X}$	E_2
1	27	1,080	935	31.17	86.57	10	8.26	82.59
2	27	1,080	920	30.67	85.19	10	8.11	81.11
3	27	1,080	935	31.17	86.57	10	8.44	84.44
4	27	1,080	936	31.20	86.67	10	8.56	85.56
5	27	1,080	928	30.93	85.93	10	8.37	83.70
6	27	1,080	907	30.23	83.98	10	8.07	80.74
7	27	1,080	910	30.33	84.26	10	8.11	81.11
8	27	1,080	929	30.97	86.02	10	8.41	84.07
9	27	1,080	926	30.87	85.74	10	8.48	84.81
10	27	1,080	921	30.70	85.28	10	8.30	82.96
รวม		10,800	9,247	308.23	856.20	100.00	83.11	831.11
รวมเฉลี่ย			924.7	30.82	85.62	10	8.31	83.11
ทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน						30	25.59	85.31

จากตารางที่ 2 พบว่าจากการทดลองใช้หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม “การเลี้ยงสัตว์ปีกในท้องถิ่น” บัณฑิตการปริญญารองของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อมุ่งเน้นสมรรถนะอาชีพ น้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาสู่การปฏิบัติ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพ 85.62/85.31 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ประสิทธิภาพที่ตั้งไว้ คือ 80/80

3. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนที่เรียนด้วยหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม “การเลี้ยงสัตว์ปีกในท้องถิ่น” บัณฑิตการปริญญารองของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อมุ่งเน้นสมรรถนะอาชีพ น้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาสู่การปฏิบัติ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 แสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

ช่วงการวัด	จำนวน นักเรียน	คะแนน เต็ม	$\bar{X}$	ร้อยละ	S.D.	ΣD	ΣD^2	t	sig
ก่อนเรียน	27	40	11.07	36.90	1.33	419.00	6545.00	62.89*	.00
หลังเรียน	27		26.59	88.63	0.97				

* $p < .05$

จากตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม“การเลี้ยงสัตว์ปีกในท้องถิ่น” บุรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อมุ่งเน้นสมรรถนะอาชีพ น้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาศู่การปฏิบัติ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการทดสอบก่อนเรียน ($\bar{X} = 11.07$, S.D. = 1.33) และการทดสอบหลังเรียน ($\bar{X} = 26.59$, S.D.= 0.97) โดยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ โดยมีค่า $t = 62.89$ และ ค่า $p\text{-value} = .00$ แสดงให้เห็นว่านักเรียนที่เรียนด้วยหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมที่พัฒนาขึ้น มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

4. การศึกษาสมรรถนะอาชีพของนักเรียนที่เรียนด้วยหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม“การเลี้ยงสัตว์ปีกในท้องถิ่น” บุรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อมุ่งเน้นสมรรถนะอาชีพ น้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาศู่การปฏิบัติ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 แสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงผลการศึกษาสมรรถนะอาชีพของนักเรียน

ข้อที่	รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	การจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์	4.78	0.42	ดีมาก
2	การปฏิบัติงานตามขั้นตอนหรือวิธีการ	4.74	0.45	ดีมาก
3	ความชำนาญในการทำงาน	4.78	0.42	ดีมาก
4	ผลการปฏิบัติงาน	4.93	0.27	ดีมาก
5	ผลลัพธ์ของงาน	4.85	0.36	ดีมาก
รวม		4.81	0.38	ดีมาก

จากตารางที่ 4 พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 มีสมรรถนะอาชีพของนักเรียนที่เรียนด้วย หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม“การเลี้ยงสัตว์ปีกในท้องถิ่น” บุรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อมุ่งเน้นสมรรถนะอาชีพ น้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาศู่การปฏิบัติ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีค่าประเมินสมรรถนะอาชีพเฉลี่ยรวมทุกรายการในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.81$, S.D. = .38) สูงกว่าเกณฑ์การประเมินที่ตั้งไว้

5. การศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม “การเลี้ยงสัตว์ปีกในท้องถิ่น” บุรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อมุ่งเน้นสมรรถนะอาชีพ น้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาศู่การปฏิบัติ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 แสดงในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 แสดงผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียน

ข้อที่	รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	ด้านเนื้อหา	4.75	0.44	มากที่สุด
2	ด้านการเรียนการสอน	4.76	0.43	มากที่สุด
3	ด้านการวัดผลและประเมินผล	4.79	0.41	มากที่สุด
คะแนนเฉลี่ยรวม		4.76	0.43	มากที่สุด

จากตารางที่ 5 พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 มีความพึงพอใจต่อหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม “การเลี้ยงสัตว์ปีกในท้องถิ่น” บูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อมุ่งเน้นสมรรถนะอาชีพ น้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาสู่การปฏิบัติ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีค่าประเมินความพึงพอใจต่อหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เฉลี่ยรวมทุกรายการในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.76, S.D. = 0.43)

สรุปผลการวิจัย

จากขั้นตอนการศึกษาวิจัย สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม “การเลี้ยงสัตว์ปีกในท้องถิ่น” บูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อมุ่งเน้นสมรรถนะอาชีพ น้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาสู่การปฏิบัติ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าเอกสารร่างหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมที่พัฒนาขึ้น ในภาพรวมอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.96, S.D. = 0.10)

2. ผลการหาประสิทธิภาพของหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม “การเลี้ยงสัตว์ปีกในท้องถิ่น” บูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อมุ่งเน้นสมรรถนะอาชีพ น้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาสู่การปฏิบัติ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพ 85.62/85.31 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ประสิทธิภาพที่ตั้งไว้ คือ 80/80

3. ผลการใช้หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม

3.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม “การเลี้ยงสัตว์ปีกในท้องถิ่น” บูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อมุ่งเน้นสมรรถนะอาชีพ น้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาสู่การปฏิบัติ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ค่าคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการทดสอบก่อนเรียน ($\bar{X}$ = 11.07, S.D. = 1.33) และการทดสอบหลังเรียน ($\bar{X}$ = 26.59, S.D. = 0.97)

3.2 สมรรถนะอาชีพของนักเรียนที่เรียนด้วยหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม “การเลี้ยงสัตว์ปีกในท้องถิ่น” บูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อมุ่งเน้นสมรรถนะอาชีพ น้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาสู่การปฏิบัติ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีค่าประเมินสมรรถนะอาชีพเฉลี่ยรวมทุกรายการในระดับดีมาก ($\bar{X}$ = 4.81, S.D. = .38)

4. ความพึงพอใจต่อหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม “การเลี้ยงสัตว์ปีกในท้องถิ่น” บูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อมุ่งเน้นสมรรถนะอาชีพ น้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาสู่การปฏิบัติ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีค่าประเมินความพึงพอใจต่อหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เฉลี่ยรวมทุกรายการในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.76, S.D. = 0.43)

อภิปรายผลการวิจัย

1. การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม “การเลี้ยงสัตว์ปีกในท้องถิ่น” บูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อมุ่งเน้นสมรรถนะอาชีพ น้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาสู่การปฏิบัติ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ได้กำหนดองค์ประกอบของหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วย ความสำคัญและความจำเป็นของการพัฒนา

หลักสูตร หลักการ จุดหมายของรายวิชา คำอธิบายรายวิชา ผลการเรียนรู้ โครงสร้างรายวิชา แนวทางการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ แนวทางการวัดและประเมินผล แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 10 แผนการเรียนรู้ และคู่มือการใช้หลักสูตร รูปแบบการจัดการเรียนรู้ได้เน้นการปฏิบัติเพื่อมุ่งเน้นสมรรถนะอาชีพ และเนื้อหาสาระการเรียนรู้มีการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และแนวพระบรมราโชบายด้านการศึกษาในหลวงรัชกาลที่ 10 ด้านที่ 3 ด้านการมีงานทำ-มีอาชีพ หมายถึง ผู้เรียนได้รับการฝึกฝนและอบรมด้านอาชีพในสถานศึกษา รู้จักตนเองใน การประกอบอาชีพในอนาคต ปลูกฝังให้มีความรักในงานที่ทำ ทำงานเป็น มีความอดทน มีความมุ่งมั่น พยายามจนสามารถทำงานนั้นบรรลุผลสำเร็จผู้เรียนสามารถนำความรู้ด้านอาชีพที่ได้จากการฝึกอบรมไป ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันจนสามารถเลี้ยงตัวเองและครอบครัวได้ตามความถนัด ความสนใจของนักเรียนสอดคล้องกับสภาพชุมชนและท้องถิ่น มีทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต และสามารถสร้างอาชีพที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจไว้ในองค์ประกอบของหลักสูตร ซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2560) และหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนป่าติ้ววิทยา พุทธศักราช 2567 พบว่าหลักสูตรฉบับร่างมีความเหมาะสม เท่ากับ 4.96 แสดงว่าเป็นหลักสูตรที่ดี มีความเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ทาบา (Taba, 1982) และเบนเนตต์ (Bennett, 2009) ที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบที่สำคัญของหลักสูตร และสมรรถนะอาชีพ (Occupation Competency) เป็นศักยภาพส่วนตัวที่แสดงออกมาให้เห็นได้จากการกระทำ (Action) ตามมาตรฐานอาชีพ และมาตรฐานวิชาชีพ (พิรพงษ์ พันธโสตา, 2559, หน้า 43) ทั้งนี้สมรรถนะอาชีพมีรูปแบบการวิเคราะห์บทบาทหน้าที่ (Functional Analysis Models) ซึ่งเป็นรูปแบบที่มององค์ประกอบเชื่อมโยงเป็นสายสัมพันธ์ต่อเนื่องกันตามสายงานของการประกอบอาชีพ มององค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่ จุดมุ่งหมายของอาชีพ (Key Purpose) บทบาท (Key Role) หน้าที่ (Key Function) หน่วยสมรรถนะ (Competency Unit) หน่วยสมรรถนะย่อย (Elements Competency) เกณฑ์การปฏิบัติงาน (Performance Criteria) ขอบเขตเนื้อหา (Rang Statement) หลักฐานที่ต้องการ (Evidence Requirement) และแนวทางการประเมิน (Guidance to Assessors of this Element) ทั้งนี้อาชีพผู้เลี้ยงไก่เนื้อ และอาชีพผู้เลี้ยงไก่ไข่ ได้กำหนดมาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ (Occupational Standard and Professional Qualifications) สาขาวิชาชีพเกษตรกรรม สาขาปศุสัตว์ ตามกรอบคุณวุฒิวิชาชีพให้สอดคล้องกับกรอบคุณวุฒิวิชาชีพแห่งชาติ 8 ระดับ โดยสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน) เพื่อตอบสนองการเป็นผู้ส่งออกผลิตภัณฑ์ไก่แปรรูปรายใหญ่ที่สุดในโลก ผลิตภัณฑ์ไก่แช่แข็ง และไก่แช่เย็น อันดับ 6 และ 29 ของโลก ตามลำดับ (ข้อมูลการส่งออกปี 2565)

2. ผลการศึกษาพบว่าประสิทธิภาพของหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม “การเลี้ยงสัตว์ปีกในท้องถิ่น” บูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อมุ่งเน้นสมรรถนะอาชีพ น้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาสู่การปฏิบัติ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.62/85.31 หมายความว่าหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพเฉลี่ยร้อยละ 85.62 และทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนเฉลี่ยร้อยละ 85.31 แสดงว่า หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 สามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผลการวิจัยที่ปรากฏดังกล่าวนั้นผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของรัชนิภา ณะไชย (2556) ได้ทำการศึกษาวิจัยการพัฒนาหลักสูตรบูรณาการเรื่อง พิษณุพนไพรในท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 พบว่า มีประสิทธิภาพเท่ากับ 88.66/86.36 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้ และงานวิจัยของชนิดพร ทศธร (2560) ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม การจัดสวนในภาชนะ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่าหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม การจัดสวนในภาชนะ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.38/86.89 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ คือ 80/80

3. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม “การเลี้ยงสัตว์ปีกในท้องถิ่น” บูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อมุ่งเน้นสมรรถนะอาชีพ น้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาสู่การปฏิบัติ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เป็นไปตามสมมุติฐาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของคราธุณี สมทรง (2563) ได้ทำการศึกษาวิจัยการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง มะพร้าวทับสะแกของโรงเรียนวัดหนองหอย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน คิดเป็นร้อยละ 38.44 นักเรียนมีทักษะการปฏิบัติในระดับดีมาก และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ระดับดีมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของจินตนา ยังจีน (2563) ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม “รักษ์หอยขาวท้องถิ่นท่าชนะ” เพื่อส่งเสริมสมรรถนะทางวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และสมรรถนะทางวิทยาศาสตร์ หลังการใช้หลักสูตรสูงกว่าก่อนใช้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของนุชนาฏ มหาชีโนรส (2556) ได้ทำการศึกษาวิจัยการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะ เรื่อง การแปรรูปผลิตภัณฑ์เห็ดนางฟ้า สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า ผลสัมฤทธิ์หลังเรียน ($\bar{X}$ = 25.57, S.D. = 2.13) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{X}$ = 13.13, S.D. = 1.72) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม “การเลี้ยงสัตว์ปีกในท้องถิ่น” บูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อมุ่งเน้นสมรรถนะอาชีพ น้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาสู่การปฏิบัติ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.82, S.D. = 0.58) ซึ่งสูงกว่าสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จตุรฤช ไพรสนธ์ (2564) ได้ทำการศึกษาวิจัยการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง อีสปอร์ต กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครพนม พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนตามหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง อีสปอร์ต อยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐชุลย์ กงเพชร (2565) ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม การเลี้ยงไส้เดือนตามศาสตร์พระราชาเพื่อการพัฒนาอย่างที่ยั่งยืน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนท่าแร่ศึกษา พบว่าความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยหลักสูตรรายวิชาที่พัฒนาขึ้นอยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของเรวดี เพ็ญศรี (2565) ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SMILE เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ด้านทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม รายวิชาวิทยาศาสตร์โลกและอวกาศ พบว่า ผู้เรียนที่เรียนโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SMILE เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ด้านทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม รายวิชาวิทยาศาสตร์โลกและอวกาศ มีความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ก่อนนำหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม “การเลี้ยงสัตว์ปีกในท้องถิ่น” บูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อมุ่งเน้นสมรรถนะอาชีพ น้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาสู่การปฏิบัติ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ครูผู้สอนควรศึกษารายละเอียดของหลักสูตร เอกสารประกอบหลักสูตรให้เข้าใจ เพื่อให้สามารถใช้หลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์กับผู้เรียนสูงสุด

1.2 ผลจากการวิจัยสอดคล้องกับการพัฒนาทักษะอาชีพ เน้นการปฏิบัติจริง มีสมรรถนะพื้นฐานในการประกอบอาชีพผู้เลี้ยงไก่เนื้อ สาขาปศุสัตว์ สาขาวิชาเกษตรกรรม ตามกรอบมาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ ของสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน)

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การวิจัยด้านการพัฒนาหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิต ชุมชน หรือท้องถิ่น ควรให้ท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร และการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนควรประยุกต์ใช้วัสดุที่มีในท้องถิ่น เพื่อให้ นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติจริง มีทักษะในการปฏิบัติงาน แบบรายบุคคลและฝึกปฏิบัติงานกลุ่ม เพื่อสร้างทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น ส่งเสริมทักษะการทำงานหรือประกอบอาชีพ ที่สอดคล้องกับบริบทของสังคม ชุมชน ท้องถิ่น อย่างยั่งยืนและมั่นคง

2.2 ควรให้มีการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม ให้ครอบคลุมในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 เพื่อสร้างเจตคติทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ

เอกสารอ้างอิง

- ศราวุฒิ สมทรง. (2563). การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง มะพร้าวทึบสะเกของโรงเรียนวัดหนองหอย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม. *วารสารวิจัยและพัฒนาหลักสูตร*. 10(1), 1-15.
- จตุรฤช ไพรสมณ. (2564). การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง อีสปอร์ต กลุ่มสาระการเรียนรู้ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม. [วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา]. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- จินตนา ยังจีน. (2566). การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม “รักษ์หอยขาวท้องถิ่นท่าชนะ” เพื่อส่งเสริมสมรรถนะทางวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. *วารสารครูสภาวิทยากร*. 4(2), 78-89.
- ชนิตพร ทศธร. (2560). การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม การจัดสวนในภาชนะ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. [วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน]. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ณัฐชลัยย์ กองเพชร. (2565). การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม การเลี้ยงไส้เดือนตามศาสตร์พระราชาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนท่าแร่ศึกษา. [วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยหลักสูตรและการสอน]. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- นุชนาฏ มหาชีโนบล. (2566). การพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะ เรื่อง การแปรรูปผลิตภัณฑ์เห็ดนางฟ้า สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น. [วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน]. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- พีรพงษ์ พันธโสตา. (2559). การพัฒนาสมรรถนะอาชีพช่างไฟฟ้าโรงงาน โดยใช้โครงงานวิชาชีพเป็นฐาน ระบบทวิภาคี สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. [วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิจัย ผลิตผลและสถิติการศึกษา]. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- รัชนิภรณ์ ธนะไชย. (2556). การพัฒนาหลักสูตรบูรณาการ เรื่อง พืชสมุนไพรในท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. (รายงานการวิจัย). นครราชสีมา: โรงเรียนบ้านตะคร้อ (มิตรภาพ 4) อำเภอคง จังหวัดนครราชสีมา.
- เรวดี เพ็ญศรี. (2565). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SMILE เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ด้านทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม รายวิชาวิทยาศาสตร์โลกและอวกาศ. (รายงานการวิจัย). สุโขทัย: โรงเรียนศรีสำโรงชนูปถัมภ์ อำเภอศรีสำโรง จังหวัดสุโขทัย.
- โรงเรียนป่าติ้ววิทยา. (2566). หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนป่าติ้ววิทยา พุทธศักราช 2566 ตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560).
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2565). แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน (พ.ศ.2566-2570) ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2568). *คู่มือการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะผู้เรียนในการน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาในหลวงรัชกาลที่ 10 สู่การปฏิบัติของสถานศึกษา ระดับมัธยมศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

สำนักงานเลขาธิการการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.

สิริ ชัยลิมปมนตรี. (2561). *การใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวันและการทำงาน: ของบริษัทแห่งหนึ่ง*. [สารนิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสังคม]. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

อำนวย เกาตระกูล. (2555). *คู่มือการเขียนแผนการสอน/การเรียนรู้มุ่งเน้นสมรรถนะอาชีพ และบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง/คุณลักษณะ 3D*. เชียงราย: เอ็น เอ็น บุคเซ็นเตอร์.

Bennett, Raiph M. (2009). *Teacher participation in Curriculum Development: a history of the idea and practice 1980-1940*. June 28.

Taba, Hilda. (1962). *Curriculum Development: Theory and Practice*. New York: Harcourt, Brace & World.